

Klar, parat, skolestart

Afsnit 8: "Malthe er forsvundet"

"Malthe er forsvundet"

Læremiddel	Klar, parat, skolestart, DR
Medietype	Tv-udsendelse
Fag	Dansk
Målgruppe	0.-1. klasse
Nøgleord	Alle ord tæller, humor, sprog, sproglig bevidsthed, skrivning, mundtlighed, skolestart, trivsel, venskaber, relationer, nervøs, bange, modig, utålmodig

Indhold

I dette afsnit er det legetøjsdag, og Malthe har taget en pruttepude med og glæder sig til at prøve den. Men først skal klassen arbejde med tal, og Malthe har svært ved at sidde stille og koncentrere sig om opgaven med ti-tabellen. Da klassen får lov til at tage en 'luffer', beslutter han sig for ikke at gå ind til timen. Elly og Petra går ud for at lede efter ham og finder ham. Malthe udtrykker sin frustration. Da de kommer tilbage til klassen, tager Mia pænt imod dem. Da hun kan se på Malthe, at han har svært ved at finde roen, ændrer hun sin plan og foreslår til alles glæde, at de i stedet kan hoppe ti-tabellen. Klassen hopper ti-tabellen, og efterfølgende får Malthe lov til at afprøve pruttepuden sammen med både Mia og klassen.

Fagligt fokus

Mon ikke mange af dine elever kender til den uro, der kan opstå, når noget ikke lige går som forventet, hvilket er temaet i 8. afsnit af 'Klar parat skolestart'. Den humoristiske Ramasjang-series fængende soundtrack giver desuden lyst til at sang og dans, men også anledning til, at elever kan tale sammen om de velkendte problemstillinger fra indskolingslivet. Brug afsnittet 'Malthe er forsvundet' til at have fokus på uro i kroppen, det at skulle vente, og hvordan man kan udtrykke sig, når denne følelse opstår.

Undervejs i timen forsøger Malthe, Petra og Elly at liste sig ind til timen uden at blive opdaget.

I serien 'Klar, parat, skolestart' følger vi Elly, Oscar og deres nye klassekammerater, når de starter i skole. I de forskellige afsnit får vi lov at være med i de udfordringer og sejre, de oplever sammen. Serien og denne vejledning indgår i læseprojektet 'Alle ord tæller', som har til formål at styrke børns læsekultur på tværs af medier, skole og hjem.

Sprogligt fokus

Elever kan allerede fra skolestart bruge sproget på mange forskellige måder og i mange forskellige situationer. Men der er sikkert også situationer, hvor dine elever oplever, at de bliver udfordret i at formulere det, de gerne vil, eller det, som er mest hensigtsmæssigt i de forskellige situationer, de møder.

I vejledningerne til de forskellige udsendelser af 'Klar, parat, skolestart' får du inspiration til, hvordan du og dine elever kan arbejde med forskellige udsagn fra temaerne i afsnittene. På den måde bliver det helt konkret for eleverne, hvordan de kan bruge sproget og udtrykke sig i forhold til de forskellige udfordringer, som de møder. Fx at turde sige fra, håndtere konflikter eller bede om hjælp.

De 12 udsendelser har fokus på følgende temaer:

- Afsnit 1: "Første Skoledag" (at skabe nye venskaber og relationer)
- Afsnit 2: "Fars lille, store pige" (at være pinlig)
- Afsnit 3: "De farlige fra fritten" (at være nervøs)
- Afsnit 4: "Jeg skal tisse!" (at opleve ubehag)
- Afsnit 5: "Venskabskagen" (at sige undskyld)
- Afsnit 6: "Elly alene i verden" (at føle sig udenfor)
- Afsnit 7: "Fødselsdagen" (andres forventninger og at lytte til hinanden)
- Afsnit 8: "Legetøjsdagen" (at være urolig i kroppen)
- Afsnit 9: "Kan du stave til myldre bæ?" (at være sårbar samt læsning)
- Afsnit 10: "Kreakrisen" (at kunne håndtere konflikter)
- Afsnit 11: "Rådden-banan-dag" (at føle sig presset)
- Afsnit 12: "Venner for evigt" (at være ærlig)

Hver udsendelse er inddelt i kapitler, som understøtter det faglige og sproglige arbejde i klassen. Hvis du ikke før har brugt kapitelmærker i en tv-udsendelse på mitCFU.dk, er der hjælp at hente her: <https://wiki.mitcfu.dk/soeg-i-samlingerne/tv/>

Idéer til undervisningen

Øvelse med krop, ører og følelser

For at give eleverne en for forståelse af at føle uro i kroppen, og hvad man kan gøre, kan I, inden I ser udsendelsen, tale om:

- Hvad det vil sige at have uro i kroppen?
- Hvad vil det sige at have svært ved at vente?
- Hvordan man kan udtrykke sig om det?

Lad eleverne gå sammen to og to, og lad den yngste elev starte med at fortælle om en episode, hvor han/hun oplevede at have uro i kroppen, og hvad vedkommende gjorde. Lad dem derefter bytte roller. Hvis ikke de kender til følelsen, så lad dem

fortælle om en anden situation, hvor de har oplevet noget, som var kedeligt, eller hvor de havde svært ved at vente. Tal derefter om, hvad man kan gøre eller sige, når man føler uro i kroppen.

Se og oplev

Se afsnittet 'Malthe er forsvundet' uden afbrydelser, så eleverne kan opleve og indleve sig i personerne, universet og handlingen.

Tal sammen og tænk

Når I har set udsendelsen, kan I enten fælles eller i små grupper eller makkerpar tale om:

- hvordan Malthe reagerer.
- hvorfor Malthe reagerer, som han gør.

Læg talebobler i rækkefølge

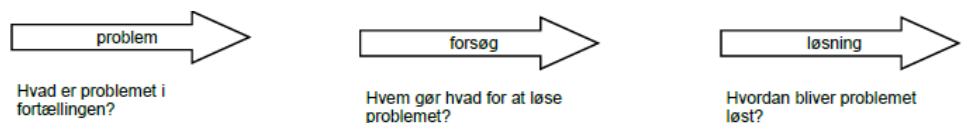
Til afsnittet finder du en række talebobler med replikker, som er lige til at printe. Ved at lægge taleboblerne i kronologisk rækkefølge på gulv/tavle kan I i fællesskab få styr på udsendelsens kronologi. Selvom de fleste elever ikke kan læse endnu, så skaber det struktur og overblik at være med i processen, inden I sætter fokus på sproget omkring det at have uro i kroppen, og hvad man kan stille op, hvis og når man oplever en sådan følelse.

"Har vi ikke snart legetid?"

Eksempel på taleboble

Start med at læse taleboblerne højt for eleverne, og find i fællesskab ud af, hvem der taler. Replikkerne findes i kapitelmærkningen, hvis I har brug for at se de steder, hvor replikken indgår i afsnittet. Taleboblerne er vedlagt som elevmateriale og kan printes.

Du kan lave tre pile med overskrifter, som du kan lægge over taleboblerne:

Syng og dans

I udsendelsen er der en sang, som kan bruges i forbindelse med et break, så dine elever får danset og bevæget sig. Sangenes tekster understøtter temaet i udsendelserne. Lad derfor eleverne høre nogle udvalgte sætninger, og tal om, hvordan de passer sammen med det, som udsendelsen handler om.

Uddrag fra sangtekst:

Vi skal helt samme vej
Har du brug for en hånd
Rigtige venner

Eksempel på taleboble

Skriv, tegn og udtryk

Tidligere skulle eleverne forholde sig til, hvordan Malthe reagerer, da han har svært ved at sidde stille. Nu kan dine elever selv tegne eller skrive noget i den tomme taleboble. Det kan være noget, som de ville have sagt til Mia for at udtrykke deres uro og måske dermed undgå at blive væk fra timen. Du kan vise hvordan ved at modellere det for eleverne. Når du tænker højt, mens du skriver eller tegner i taleboblerne, får de et indblik i, hvad de kan tænke og overveje, når de selv skal tegne en taleboble.

Lad eleverne lave deres egen taleboble i skrift og tegning, hvor de forholder sig til, hvad de ville have sagt eller gjort for at udtrykke deres uro. De kan også skrive eller tegne en anden situation, hvor de har haft svært ved at vente eller har haft uro i kroppen.

Del med en ven

Når eleverne har skrevet og tegnet deres talebobler, kan de dele den med en klassekammerat.

Supplerende materialer

Eksempel på nipnapper

I projektet er der udviklet forskellige aktiviteter til print på bibliotekernes side, som kan bruges i undervisningen:

<https://www.laesesporet.dk/klar-parat-skolestart-paa-biblioteket>

Da afsnittene lægger op til, at forældre også involveres i skolestarten, har bibliotekerne også lavet en side, der er henvendt til forældre:

<https://www.laesesporet.dk/klar-parat-skolestart>

Brug fx nipnapperen som samtalestarter til at tale om skolen. Den vil kunne hjælpe eleverne med at sætte sprog på deres skolestart.

DR har ligeledes lavet en side med forskellige ressourcer ind i temaet skolestart og til udsendelsen 'Klar, parat, skolestart':

<https://www.dr.dk/boern/alleordtaeller/tema/klar-parat-skolestart-til-laerere-og-paedagoger>

På mitCFU.dk er der flere læremidler, som du kan supplere med.

Gå fx på opdagelse i e-bogen "Garmanns sommer", som er en smuk og poetisk billedbog om Garmann og hans bekymringer om at begynde i skole:

<https://mitcfu.dk/CFUEBOG1066307>

Eller se filmen om Villads fra Valby, som handler om en dreng med en livlig fantasi, som de voksne slet ikke forstår. Det betyder, at han tit overtræder de usynlige "voksenregler" for, hvad man må og ikke må:

<https://mitcfu.dk/CFUFILM1071794>